

розвитку дитини: наук.-метод. збірник // за ред. Т.В. Говорун. –Київ: Інститут змісту та методів навчання, 1996. –143 с.

6. Клецина И. С. Самореализация личности и гендерные стереотипы [Электронный ресурс] : И. С. Клецина // Психологические проблемы самореализации личности / под ред. А. А. Реанна, Л. А. Коростылевой. – Санкт-Петербург, 1998. – Вып. 2. – С. 188–202. – Режим доступа : <http://herzen-aspirant.narod.ru/people/klyotsina.html>.

7. Палій. А. А. Диференціальна психологія: курс лекцій / А. А. Палій – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Стефанника В., 2007. – 474 с.

8. Сьоміна А. Гендерне виховання дітей дошкільного віку / А. Сьоміна // Вихователь-методист дошкільного закладу. –2011. –№4. – С.36–50.

УДК 159.9

Користов В. С.

Комп'ютерні ніки як засіб самопрезентації у віртуальному просторі

Анотація. У статті йдеться про самопрезентації підлітків і юнаків у віртуальному просторі за допомогою комп'ютерних ніків. «Нікнейм», «нік» - псевдонім, який обирає людина в певному віці для використання в Інтернеті, зазвичай у відеоіграх і сайтах для спілкування (форумах, чатах, блогах). Нікнейми несуть смислове навантаження і відображають особистісні якості їх носіїв. У статті описані основні типи ніків і представлені результати дослідження, яке проводилося на базі Інтернет-спільноти.

Ключові слова: нік, нікнейм, самопрезентація, віртуальна реальність, кіберсоціалізація.

Аннотация. В статье говорится о самопрезентации подростков и юношей в виртуальном пространстве с помощью компьютерных никнеймов. «Никнейм», «ник» - псевдоним, который выбирает человек в определенном возрасте для использования в Интернете, обычно в видеоиграх и сайтах для общения (форумах, чатах, блогах). Никнеймы несут смысловую нагрузку и отображают личностные качества их носителей. В статье описаны основные типы ников и представлены результаты исследования, которое проводилось на базе Интернет сообщества.

Ключевые слова: ник, никнейм, самопрезентация, виртуальная реальность, киберсоциализация.

Korystov V.S. Computer nicknames as a way of self-presentation in the virtual reality

Summary. This article says about the teenagers and youth's self-presentation in virtual reality by means of computer nicknames. "Nickname", "nick" – a pseudonym, chosen by a person of specific age in order to use it in the Internet, usually in videogames and communication sites (Internet forums, chats, blogs). Nicknames have hidden implication and represent personal qualities of their bearers. The article

describes main types of nicknames and submits the results of the study. The research was conveyed on the base of the Internet community.

Keywords: nick, nickname, self-presentation, virtual reality, cybersocialization.

Наразі розвиток сфери інформаційних технологій стрімко зростає. З появою соціальних мереж, мережевих протоколів, відеохостингів, онлайн мовників з'являється потреба використання псевдонімів. Нікнейми в сучасному віртуальному просторі стали невід'ємною частиною нашого буття. У зв'язку із особливостями психічного розвитку, необхідність оригінального ніку хвилює підлітків і юнаків, тому їх постійно використовують як засіб самопрезентації у віртуальному просторі.

Нікнейм – це англійське слово, яке означає «прізвисько». Нікнейм певним чином є обличчям особистості в мережі, яке при бажанні може відображати її сутність, прагнення, характер або інтереси. Психологічний аналіз нікнейму на шляху соціалізації особистості практично не досліджувався. Соціалізаційні ж процеси в Інтернет-середовищі розглядалися у працях таких філософів та соціологів як Ж.Фурастьє, Е.М.Маклюен, Е.Тоффлер, Д.Белл, А.Турен, Дж.Мартін та ін. [1]; специфіка спілкування в Інтернет-середовищі описана у працях О.Белінської, С.Бондаренко, Л.Бабаніна, О.Смислової, В.Плешакова, П.Келлі, К.Янга та ін. Огляд цих досліджень представлено у монографії «Сучасний підліток у системі психолого-педагогічного супровіду» [2]. Одним із найбільш повноцінних та важливих, на нашу думку, для соціальної психології досліджень з Інтернет-соціалізації є робота Patricia Wallace. «The Psychology of the Internet», у якій зокрема зазначається: 'We don't mutate into a new species when we connect to cyberspace, but the psychological factors that affect our behavior in real life play out differently online because the environments we enter are different' [3].

Класифікацію та опис нікнеймів представлено у книзі С.Кузіної «Все врут. Учимся вычислять людей по их внешнему виду» [4].

Особливо цікавою та малодослідженою є проблема вибору нікнейму у підлітковому та юнацькому віці.

Нам відомо, що підлітковий вік це період кардинальних змін. У всіх напрямках відбувається становлення якісних новоутворень внаслідок перебудови організму, трансформації інформації взаємин з дорослими та однолітками, освоєння нових способів соціальної взаємодії, змісту морально-етичних норм, розвитку самосвідомості, інтересів, пізнавальної та учбової діяльності.

Відбуваються прогресивні зміни в уяві підлітка (яка певним чином впливає на створення нікнейму) . Так, розширюється зміст її образів, оскільки уява бере участь у створенні образів не сприйманих безпосередньо об'єктів, у процесах розуміння художніх творів, описів історичних подій, у переходах думки від конкретного до абстрактного, в різних видах творчої діяльності тощо. Процеси уявлення набувають довільності, поступово перетворюючись на особливі імажинативні дії, спрямовані на побудову образів ще не сприйманих суб'єктом предметів, ситуацій, конструкцій тощо. Ці дії стають характерними як для творчої, так і для репродуктивної уяви. Самооцінка в цьому віці набуває не

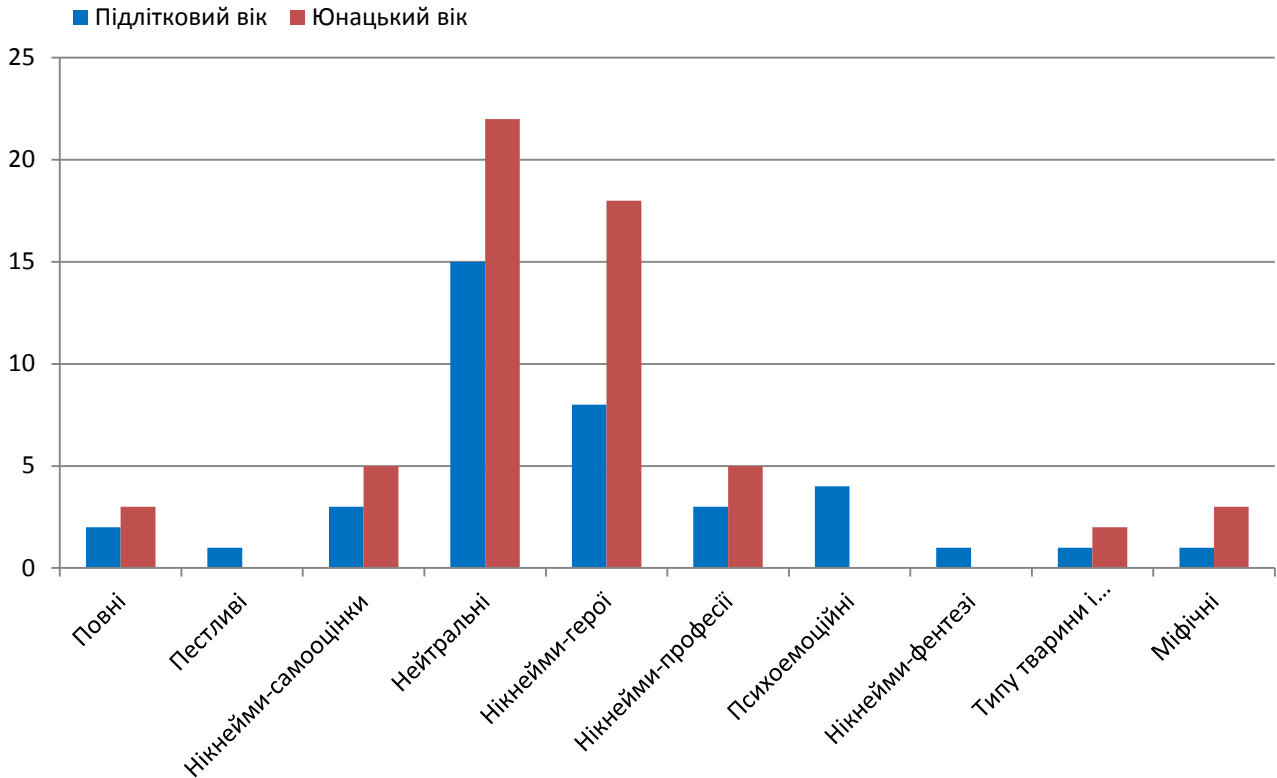
меншого значення, ніж оцінки дорослих, перетворюючись у надзвичайно важливий мотив поведінки. Переважна орієнтація підлітка на самооцінку пов'язана передусім з його прагненням до самостійності та незалежності, з самоповагою, вимогливістю до себе (Є.Савонько, 1992) [5].

У цьому віці особливо яскраво виражена залежність від того, що про тебе говорять і як до тебе ставляться. Підлітки намагаються відкрити себе з кращого боку, заслужити схвальних відгуків від інших. Нерідко можна спостерігати і визначення професійних намірів, яке супроводжується серйозними зусиллями щодо підготовки себе до омріяного майбутнього.

Ці фактори, як вже зазначалося, грають роль у створенні нікнеймів. Підлітки максимально намагаються презентувати себе з яскравої сторони і докладають значні зусилля під час пошуку чи створення прізвиська (нікнейму), так як саме останній буде супроводжувати їх у соціальному спілкуванні в Інтернет мережі.

Нами було проведено дослідження щодо визначення нікнеймів у підлітків-користувачів Інтернету з подальшим аналізом їх психологічного змісту. Було проаналізовано 39 нікнеймів респондентів (віком від 10 до 15 років) та 58 нікнеймів респондентів (віком від 16 до 20) Інтернет-користувачів групи BlackSilverUFA (Летсплеєр). Загальна вибірка – 97 осіб. Досліджуваним було запропоновано вказати свій нік, після чого їх було класифіковано. В основу була покладена класифікація ніків, розроблена С.Кузіною, яка виділила наступні їх типи: повні, пестливі, імена із заміною символів, тварини та рослини, професії, герої, міфічні персонажі, фентезі, нейтральні, психоемоційні, самооцінні. У результаті ми отримали 2 (5,1%) повних нікнейма (Belousofvf, Alvaro), 1 (2,6%) пестливий (/7y/7Cuk), 3 (7,7%) нікнейми-самооцінки (Winner, NAGIBATOR228, GloBaLiZaToR), 15 (38,4%) нейтральних (PyroRed, kasto0, uguisu-Ichi, mrAm0or, Someofsky, Met, Object152, Grinchers, R@ZOR, True_Worm, Himol, Kwelen, Sallon, DRG.ДиЧ, Rain_Storm), 8 (20,5%) нікнеймів-герої (Totaku, TESLA, Bezil, Tefas, HULK, Itachi0174, Crash Bandicoot, Mr.Freeman), 3 (7,7%) нікнейми-професії (Alkan, ХМК, Masada), 4 (10,2%) психоемоційні (MadEssence, Madness, Madson, DeadEssence), 1 (2,6%) нікнейм-фентезі (Daedra), 1 (2,6%) типу тварини і рослини (Grizzzli), 1(2,6%) міфічний (Асхильд).

Проаналізувавши нікнейми Інтернет користувачів юнацького віку ми отримали такі результати: 3 (5,2%) повних (mrJuffin, Fisher_Jr, ruslan_5801), 5 (8,6%) нікнеймів-самооцінки (OpTiMiST, Hard_optimist, Chief, Immortal, Killforcookies), 22 (37,9%) нейтральних (Focus, Bewaffnet, Fluff, Di, KalviN, PerryMan320, SegovChik, Mr.Rasty, Hunter, FartArt, ElectroWarrior, ЛЕВЛЛІА, Minimousesounds, ceno0, Lucatiel.qqlz, TwistedRok, NuttyCempfer, MacJIo, mostuut_est, MrSandman95, Arcturus, CaptainPotato), 18 (31%) нікнеймів-герої (REAPER, Stalin, Freakazoid, Sgt. Lugo, Core Defender, DockShepard, Artorias Pytnik Bezdny, Rinsvind, DoctorWho, BloowLightning, Yen, Mr. Heisenberg, Shadow_of_deaths, Lector, Kenny McCormick, Knoxville, AleksGreenEA), 5 (8,6%) нікнеймів-професії (LORDOC, Krypton, Nivovod, Sang, Rogue), 2 (3,5%) нікнейми типу тварини і рослини (Sturisoma, Aerides), 3 (5,2%) міфічних (Baron Samedi, Corvus, Fenrir).

Рис. 1. Типи ніків у підлітків і юнаків

З отриманих даних можна визначити, що підлітки віддають перевагу нейтральним нікнеймам. Насправді важко визначити, що автор нікнейму хотів ним сказати, так як зазвичай це словосполучення. Незважаючи на те, що нейтральні нікнейми потребують розвиненої уяви і досвіду в створенні нікнейму, вони певним чином «закривають», приховують їх автора від Інтернет спільноти. Можливо, це прояв особливої форми підліткового егоцентризму, коли він інтенсивно аналізує та оцінює себе, вважаючи, що так само його оцінюють всі оточуючі. Невизначеність самооцінки та незадоволеність самоаналізом проявляється у ніках.

Імена героїв фільмів, мультфільмів, комп'ютерних ігор, літературних творів, кіноактерів, спортсменів, класифіковані як нікнейми-герої. Перш за все, Інтернет - це анонімне середовище, намагаючись завоювати поваги у віртуальному просторі, підлітки нерідко копіюють імена героїв, тим самим приписуючи собі певні якості тієї чи іншої вигаданої особи, історичного діяча. Причиною вибору такого нікнейму є певна спорідненість з героєм. Наприклад, зовнішня чи психологічна схожість. Користувач ніби грає роль цього героя, але бувають і випадки, коли підліток бажає набути певні якості героя і може бути його протилежністю. Якщо ви не знаєте, що це за герой, то характеристику ви можете і не зрозуміти. Зазвичай, такі псевдоніми добре знайомі широкому загалу і добре впізнавані.

Слід звернути увагу на співвідношення психоемоційних нікнеймів. Підлітковий вік – складний період життя дитини, і супроводжується кризою підліткового віку. Криза не має обов'язково універсального характеру, а залежить від соціальних умов. В сучасному суспільстві ми зустрілися з таким поняттям, як кібербулінг. Кібербулінг - це жорстокі дії з метою дошкулити, нашкодити,

принизити дитину, в яких використовуються інформаційно-комунікаційні засоби. Психоемоційні нікнейми відображають психічні і емоціональні стани їх носіїв і можуть бути викликані кібербулінгом. Без визначеного фону такі нікнейми вигадувати не має сенсу. Підлітки з такими нікнеймами нібито намагаються знайти підтримку і розуміння, але, зазвичай, Інтернет суспільство нехтує цими сигналами чи зовсім пригнічує їх носіїв.

Не менш цікавим було дослідження нікнеймів у юнацькому віці. Використання нікнеймів у юнацькому віці майже не змінюється, у зв'язку з тим, що нікнейми зазвичай обираються назавжди і власник лише вносить деякі корективи в них. Але можна спостерігати тенденцію росту використання інших категорій псевдонімів.

Соціальна ситуація розвитку характеризується тим, що основними завданнями є вибір професії, життєвого шляху, соціальне та особистісне самовизначення. Нова соціальна позиція юнаків змінює для них значущість учіння. У порівнянні з підлітками інтерес до навчання у них підвищується, оскільки складається нова система мотивів щодо учіння. Набувають незначної популярності нікнейми-професії. Ця категорія нікнеймів вказує на професію або речі, тісно пов'язані з професійною діяльністю. Вони зазвичай напряду вказують на вид діяльності юнака і його інтереси у тій чи іншій професії.

Сприймання стає довільним, проявляється в перцептивних діях планомірного спостереження за певними об'єктами. З'являється спостереження за своїми діями, поведінкою, переживаннями, думками. Частіше зустрічаються нікнейми – самооцінки. Вони передають характеристику, яку власники дають собі. Ці нікі не обов'язково передають реальну характеристику людини.

Відбувається перехід до вищих рівнів абстрактного та узагальнюючого мислення. З'являється системність мислення, завдяки чому формується когнітивна модель світу, світогляд. Юнаки схильні більше до абстрактних розмірковувань на світоглядну, філософську тематику, зберігаючи категорію нікнейми-герої популярною.

В основі спілкування юнаків з однолітками лежить суперечність двох потреб: уособлення (індивідуалізація, вибірковість у спілкуванні) та належність до певної групи (розширення сфери спілкування, потреба переживати нові враження, набувати новий досвід, відчувати себе в новій ролі тощо). Юнаки часто використовують «теги» у своїх нікнеймах, об'єднуючись у групи, команди тощо. Тег – це скорочена назва команди перед нікнеймом. Це яскраво спостерігається в кіберспорті і області комп'ютерних ігор, а також на форумах (PWCP [Players without cheating programs], TSM [Team Solo Mid], EG [Evil Geniuses], GG [Gambit Gaming]).

Проблема самопрезентації у віртуальному просторі потребує детальнішого вивчення. На сьогоднішній день класифікація С.Кузіної дає лише загальне поняття нікнеймів і потребує оновлення, у зв'язку з розвитком засобів комунікації в Інтернеті. Нікі в основному зустрічаються в комп'ютерних іграх і майже неможливо вести спостереження за змінами у цій сфері, так як мейнстрим

(Мейнстрим — термін, що позначає переважний напрямок у певній області для певного періоду часу) може змінюватись у будь-який момент і бути пов'язаний з випадковими подіями у Всесвітній павутині.

Список використаних джерел

1. Турен А. Социализация в виртуальном мире Интернета / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www/ua-referat.com/%Do%9F%D1%80%....
2. Токарева Н. М. Сучасний підліток у системі психолого-педагогічного супроводу: монографія / Н. М. Токарева, А. В. Шамне, Н. М. Макаренко. – Кривий Ріг: ТОВ «Інтерсервіс», 2014. – 312с.].
3. Patricia Wallace. The Psychology of the Internet [Електронний ресурс] / Режим доступу: www.info-library.com.ua.
4. Кузина С. В. Все врут! Учимся вычислять людей по их внешнему виду / С. Кузина. – Москва: Астрель, 2011. – 544с.
5. Савонько Е.И. Возрастные особенности соотношения ориентации на самооценку и на оценку другими людьми // Изучение мотивации поведения детей и подростков / Под ред. Л. И. Божович, Л. В. Благоннадежиной. Москва, 1992. – С.79-97

УДК 159.922.7

Кришталович А. А.

Ціннісні орієнтації у студентському віці

Анотація. У статті подано стислий огляд проблеми ціннісних орієнтацій у психології, представлено результати дослідження основних ціннісних орієнтацій у студентському віці на прикладі студентів філологічного факультету Криворізького національного університету. Подано результати дослідження ціннісних орієнтацій студентів наразі та у минулому (за методикою М.Рокіча).

Ключові слова: цінності, ціннісні орієнтації, студентський вік, активний спосіб життя, щасливе сімейне життя.

Аннотация. В статье дан краткий обзор проблемы ценностных ориентаций в психологии, представлены результаты исследования основных ценностных ориентаций в студенческом возрасте на примере студентов филологического факультета Криворожского национального университета. Представлены результаты исследования ценностных ориентаций в данный момент и в прошлом (по методике М.Рокича).

Ключевые слова: ценности, ценностные ориентации, студенческий возраст, активный образ жизни, счастливая семейная жизнь.

Summary. The article presents a brief overview of the problem of value orientations in psychology, presents the results of research in basic value orientations student's age on an example of students of philological faculty Kryvyi Rih National University. The results of research of value orientations of students now and in the past (by the method M.Rokicha).